

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Хрипко Ірина Сергіївна

Науковий керівник: к.е.н., доц. Гнип Н.О.

Харківський навчально-науковий інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

Показник, що залежить від ефективності виробництва, продуктивності праці та конкурентоспроможності продукції – це заробітна плата. Заробітна плата є індикатором, від якої залежить загальний життєвий рівень працівників та їх сімей. Від її стану та форм реалізації, частки у валовому національному продукті багато в чому також залежить розвиток економіки взагалі. Заробітна плата забезпечує основи відтворення робочої сили через формування сукупного попиту, стає дедалі вагомішим чинником відтворення суспільного виробництва в умовах сучасного ринкового механізму.

Одним із основних регулювальників ринку праці виступає заробітна плата. Проте щодо питання аналізу та оцінці впливу зарплат на ринок праці й, передусім, на зайнятість в Україні, не приділяється належна увага, що призводить до негативних наслідків – прискореного зростання безробіття, руйнування мотивів і стимулів до праці, зубожіння більшості населення. Тому, на нашу думку, аналіз рівня заробітної плати за сучасного розвитку економіки є актуальним.

Мінімальна заробітна плата – це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, а також погодинну норму праці. Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників [1].

Відповідно до міжнародних актів мінімальну заробітну плату мають встановлювати, з одного боку, з урахуванням інтересів працівників, а також членів їхніх сімей, а з другого – з урахуванням інтересів економічного розвитку. Саме від соціально-економічного становища країни залежить визначення критеріїв встановлення мінімального рівня основних життєвих потреб найманих працівників. Перелік потреб для підтримання гідного рівня життя визначає "Загальна декларація прав людини", відповідно до ст. 25 якої кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я і

добробуту її самої та сім'ї [2]. Відповідно до міжнародних стандартів рівень мінімальної заробітної плати розглядається як нижня межа, що повинна гарантувати задоволення основних життєвих потреб працівника і членів його сім'ї. Однак визначення критеріїв мінімального рівня життєвих потреб багато в чому залежить від економічної ситуації в країні, продуктивності праці та здатності працівників активно відстоювати свої права. У цьому плані ситуація в Україні не надто втішна. Адже розмір мінімальної зарплати (1378 грн. в грудні 2015 р), яка дорівнює прожитковому мінімуму на працездатну особу, не дозволяє задовольнити основні потреби людини і забезпечує лише можливість фізіологічного виживання [3].

Зазначимо, що соціальні гарантії в цьому році залишилися на рівні 2015, адже мінімальна заробітна плата згідно Закону України «Про бюджет України на 2016 рік» залишилася незмінною. Наступне підвищення мінімальної заробітної плати відбудеться 1 травня 2016 року до 1450 та прожиткового мінімуму до 1450 грн. [3].

Отже, сьогодні одним із пріоритетних завдань держави повинно стати стимулювання внутрішнього споживання та підвищення купівельної спроможності населення. До того ж, лише справедливий розподіл доходів у реальному секторі економіки допоможе подолати бідність в Україні. В економічній ситуації, що склалася на сьогодні в країні, необхідно переглянути політику регулювання системи оплати праці й особливу увагу приділити посиленню контролюючих функцій держави за процесом формування та розподілу витрат від національного до локального рівнів економіки, що передбачає розробку методології та основ обґрунтованого збільшення витрат на оплату праці в Україні. Підвищення розміру заробітної плати – потужний стимул для всебічного розвитку вітчизняної економіки, завдяки якому можна розраховувати на зростання внутрішнього попиту, піднесення національного виробництва, створення нових робочих місць, загальне поліпшення життя населення та формування в суспільства відчуття захищеності і впевненості у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / І.М.Бойчик, П.С.Харів. – Київ: «Каравела», 2001. - 298 с.
2. Загальна декларація прав людини № 995_015 від 10.12.1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Про Державний бюджет України на 2016 рік: Закон України № 928-VIII від 25.12.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/928-19>